
Til:	Opplærings- og helseutvalet
Frå:	Fylkesrådmannen

Internasjonale aktivitetar ved dei vidaregåande skulane i Hordaland fylkeskommune - Rapport 2013

1 Bakgrunn

Frå 2007 til 2012 har det vore gjennomført årlege kartleggingar av dei internasjonale aktivitetane ved dei vidaregåande skulane i Hordaland fylkeskommune. Fram til 2012 var det Internasjonal seksjon i Regionalavdelinga, i samarbeid med Opplæringsavdelinga, som gjennomførte kartleggingane¹. Frå og med 2013 (denne kartlegginga), er det Opplæringsavdelinga som har ansvaret for spørjeundersøkinga og rapporten. Rapporten vil der det er mogleg og relevant, samanlikne resultatane med tidlegare års kartleggingar.

Målet med kartlegginga er å få oversikt over aktivitetar og aktivitetsnivået til skulane, samt motivasjonen bak og eventuelle hindringar for det internasjonale arbeidet. Med bakgrunn i kartlegginga vil Opplæringsavdelinga kunne følgje opp skulane meir systematisk i arbeidet med internasjonalisering.

2 Gjennomføring av kartlegginga 2013

Kartlegginga vart utarbeidd av Opplæringsavdelinga, med utgangspunkt i tidlegare års undersøkingar og rapportar.

Den 22. januar 2014 vart det sendt ut ei elektronisk undersøking per e-post til alle dei vidaregåande skulane i fylkeskommunen. Kartlegginga vart avslutta 28. februar 2014. Då hadde 44 av skulane svart på undersøkinga. Dette er det same talet som i fjor, og representerer ein svarprosent på om lag 94%.

3 Oppsummering av dei viktigaste funna

- 95% av skulane som deltok i undersøkinga, hadde hatt internasjonale aktivitetar i 2013 (2 skular melde at dei ikkje hadde hatt aktivitet)
- 1/3 av skulane melder om høgare aktivitetsnivå enn året før
- Jamn auke i bruken av EU-program for livslang læring
- Samarbeid med 28 land i Europa
- 52% av skulane har aktivitetar innan «internasjonalisering heime»
- Kunnskap om tilbod er betre enn tidlegare år, men «tid og pengar» er fortsatt ei stor utfordring

¹ I 2010 var skulane i Hordaland ein del av ei nasjonal kartlegging gjennomført av Senter for Internasjonalisering av Utdanning (SIU).

- Internasjonale aktivitetar gjer elevar meir motivert for faget, og nokre av skulane viser til at slike aktivitetar kan føre til lågare frávær.

4 Tilbakemeldingar om aktivitetar i 2013

4.1 Aktivitetsnivå: «95% av skulane hadde internasjonale aktivitetar i 2013»

På spørsmål om skulane har hatt internasjonale aktivitetar i 2013, svarer 95% av skulane «ja». Det er berre to skular som melder at dei ikkje har hatt internasjonale aktivitetar i fjor. Det er viktig å presisere at skulane står fritt til sjølv å definere kva dei reknar som internasjonale aktivitetar.

34% av skulane melder om eit høgare aktivitetsnivå enn året før, medan 57% meiner at aktivitetane har vore stabile. Det er to skular (5%) som melder om internasjonale aktivitetar på eit lågare nivå enn året før. Samanlikna med tidlegare kartleggingar er det eit høgare tal på skular som har eit stabilt aktivitetsnivå i 2013.

4.2 Typar aktivitetar:

I høve til spørsmål om kva type aktivitetar skulane tok del i, var det satt opp 12 faste kategoriar av aktivitetar, og dessutan ein open kategori.

Dei viktigaste resultatane for dette spørsmålet kan lesast i Tabell 1.

Tabell 1: Internasjonale aktivitetar

	2011	2012	2013
Leonardo da Vinci – sendt ut elevar	39 %	44 %	48 %
Leonardo da Vinci – teke i mot elevar	20 %	33 %	29 %
Deltaking i Comenius-prosjekt	34 %	33 %	38 %
Deltaking i Nordplus-prosjekt	-	3 %	2 %
Lærarutveksling – teke i mot utanlandsk lærar	15 %	8 %	21 %
Lærarutveksling – sendt ut lærar	20 %	15 %	21 %
Elevutveksling - sendt ut elevar (minst 4 veker)	12 %	5 %	14 %
Elevutveksling – teke i mot elevar (minst 4 veke)	10 %	8 %	14 %
Elevtur (opp til 4 veker)	49 %	46 %	55 %
Andre aktivitetar	24 %	44 %	45 %

Den mest vanlege aktiviteten i 2013 var, som i tidlegare år, «Elevtur – opptil 4 veker». Det er 55% av skulane som har gjennomført denne aktiviteten, som er ein auke samanlikna med tidlegare år, 49% i 2011 og 46% i 2012. I tal på skular er dette ein oppgang frå 18 skular i 2012 til 23 skular i 2013. Denne kategorien omfattar dei «vanlege» studieturane på 1-2 veker og har vore den mest nytta aktiviteten kvart år, sjølv om omfanget har variert noko.

Av aktivitetar knytt til ulike program, er det framleis deltaking i Leonardo da Vinci-programmet (for yrkesfagopplæring) og Comenius-prosjekt (for studiespesialisering) som er dei mest populære. 48% av skulane melder at dei har sendt ut elevar med midlar frå Leonardo da Vinci-programmet, og 29% av skulane melder at dei har teke imot elevar gjennom det same programmet. Samanlikna med 2012 er det ein liten nedgang i tala på skular som tek imot elevar gjennom Leonardo-programmet, men totalt sett er det jamn auke i bruken av EU-programma for livslang læring. Denne utviklinga er i tråd med den internasjonale satsinga til Hordaland fylkeskommune, då slike prosjekt representerer langvarige relasjonar, i tillegg til at dei bidrar med ekstern finansiering av aktivitetane.

I dei tidlegare åra har det vore ein tilsynelatande jamn nedgang i lærarutveksling, men i 2013 har tala auka frå 8% (teke imot) og 15% (utsending) i 2012 til høvesvis 21% for begge kategoriane i 2013. Når det gjeld elevutveksling, ser vi òg ein oppgang i 2013 til samanlikning med resultatane frå 2012. Den opne kategorien «andre aktivitetar» syner at det er eit utval aktivitetar som ikkje passar inn i dei faste kategoriane, til dømes

internasjonale humanitæraksjonar, bistandsprosjekt, konkurransar og andre typar samarbeid med utanlandske aktørar.

4.3 Deltaking: «Studiespesialiserande program er mest aktive»

I 2013 finn ein internasjonale aktivitetar på alle utdanningsprogram. Som tidlegare år er det studiespesialiserande som er mest aktiv. Det er ikkje overraskande at det er flest tilbod for elevar på studiespesialiserande utdanningsprogram då dette utdanningsprogrammet er der det har vore vanleg med tradisjonelle elevturar i samband med til dømes språkundervisning. Ei positiv utvikling er at skular med yrkesfaglege utdanningsprogram som deltek i internasjonale aktivitetar, aukar. Dette kan ha samanheng med Hordaland fylkeskommune si satsing på bruk av Leonardo da Vinci-programmet.

Tabell 2: Utdanningsprogram med internasjonale aktivitetar

Utdanningsprogram:	2013		2012
	Talet på skular som tilbyr programmet	Aktivitet på programmet	Aktivitet på programmet
Idrettsfag	6	4	4
Musikk, dans og drama	4	4	3
Studiespesialiserande	32	26	25
Bygg- og anleggsteknikk	15	11	9
Design og handverk	10	4	3
Elektrofag	18	8	7
Helse- og oppvekstfag	23	15	14
Medium og kommunikasjon	8	5	5
Naturbruk	5	3	3
Restaurant- og matfag	9	6	7
Service og samferdsel	11	4	5
Teknikk og industriell produksjon	22	11	9
Fagskule	2	2	0

4.4 Geografisk fordeling

«13 samarbeid i samarbeidsregionane»

Hordaland fylkeskommune har formalisert samarbeid med fleire europeiske regionar. Opplæringsavdelinga har som målsetting å etablere eit tettare samarbeid med dei samarbeidsregionane der vi har Hordalandsklassar. Når det gjeld skulane sitt samarbeid med desse regionane i 2013, er det ein liten tilbakegang frå 2012-kartlegginga. Det er 13 skular, mot 16 i 2012, som melder om samarbeid med skular og verksemder i samarbeidsregionane. Regionane der skulane har knytt kontaktar og har samarbeid, er Cardiff (4), Kaunas (2), Nedre-Normandie (5) og Thüringen (2).

«Samarbeid i 28 land i Europa»

På spørsmål om samarbeid i andre europeiske regionar opplyser skulane at dei samarbeider med skular, læreverksemder eller liknande i til saman 28 land i Europa. Her har talet på land som skulane har samarbeid i, auka samanlikna med tala frå 2011 og 2012, der skular hadde samarbeid med 25 land. Talet på skular som samarbeider med Tyskland og Frankrike er relativt stabilt, medan samarbeidet med Spania, Danmark og Tyrkia aukar. Alle tala er oppført i tabell 3.

Tabell 3: Geografisk fordeling av samarbeid i Europa

	2011	2012	2013		2011	2012	2013
Tyskland	7	13	12	Hellas	2	2	4
Spania	12	12	15	Estland	1	1	1
Italia	6	6	6	Malta	1	1	2
Frankrike	5	5	6	Kroatia	1	1	-

Finland	4	4	2	Irland	-	1	1
Polen	5	4	3	Bulgaria	-	1	1
Tsjekkia	1	4	2	Slovakia	-	1	2
Tyrkia	3	4	6	Latvia	-	1	-
Portugal	2	4	1	Litauen	3	-	1
Danmark	4	3	6	Island	1	-	1
Belgia	3	3	2	Luxemburg	1	-	1
Ungarn	1	2	1	Romania	2	-	-
Nederland	3	2	2	Sverige	4	-	2
UK	5	2	5	Moldova	-	-	2
Slovenia	3	2	3	Sveits	-	-	1
Austerrike	1	2	2				

Det er to viktige kjelder til feilinformasjon her:

- Dette var ikkje eit avkryssingsspørsmål. Respondentane måtte sjølv liste opp regionane/landa der dei har samarbeid. I ein slik samanheng kan ein region/eit land lett verte gløymt eit år.
- I dette spørsmålet vart det spurt om samarbeid utanom samarbeidsregionane. Om vi legg til desse samarbeida, vil dei reelle tala verte høgare for Storbritannia, Frankrike, Tyskland og Litauen.

«Samarbeid i Asia, Afrika og Amerika»

Det er 8 skular som opplyser at dei har samarbeid med skular eller andre institusjonar i Afrika, Asia eller Nord/Sør-Amerika. Det er ein auke på to skular samanlikna med tala frå 2012 og 2011. Døme på prosjekt som er nemnd i denne samanheng er:

- Humanitært samarbeid, innsamlingsaksjonar til Tanzania
- Tur til Tanzania som premie i NM i bistand
- Administrering av «Hordalandsklasse» i USA
- Utplassering av elevar i Helsearbeidarfag og Barne- og ungdomsarbeidarfag på Zanzibar
- Felles framtid-konferanse, FN-prosjekt og skriveprosjektpremie, USA

4.5 Gjennomføring av aktivitetane:

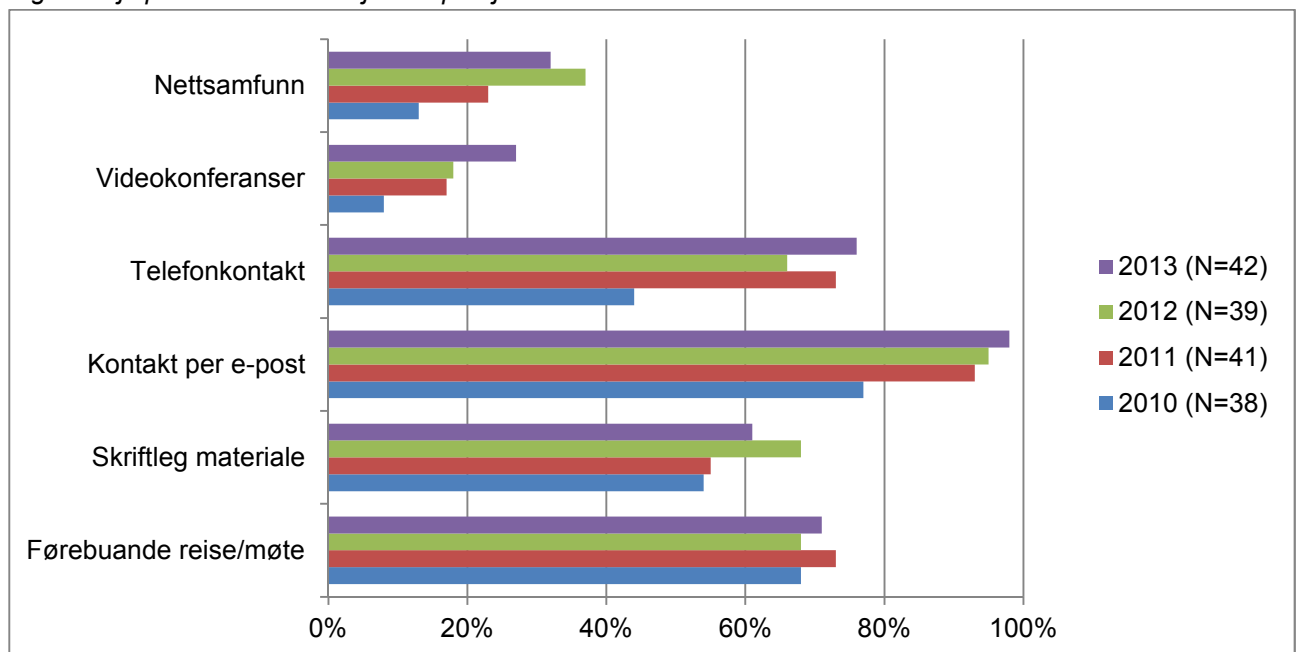
På spørsmål om det var nokre aktivitetar som var planlagde, men som ikkje vart gjennomførte, svarte 88% «nei», og 12% «ja». Dette er ein liten auke, frå to til fem skular som ikkje gjennomførte planlagt aktivitet samanlikna med 2012. Tala er likevel ikkje like høge som i kartlegginga frå 2009 (20%) og 2011 (15%)².

Aktivitetane vart ikkje gjennomførte grunna faktorar som skulane ikkje kunne påverke. Hindringane som vart nemnde, var økonomi og produksjonsstopp i mottakarlandet, og prosjekt som ikkje vart godkjende. Vidare var det døme på eit prosjekt der studietilbodet som vart tilbydd i Norge ikkje var relevant for elevane som skulle komme på utveksling. Ein skule melde òg om for liten interesse for å delta frå dei norske elevane.

4.6 Førebuing av internasjonale prosjekt:

I 2013, som tidlegare år, er e-post utan tvil det mest vanlege hjelpemiddelet som vert nytta (98%). Tala frå 2013 viser i tillegg auka bruk av telefon, førebuaende reiser og møter, og videokonferansar samanlikna med tidlegare år. Tala viser og ein liten nedgang i bruk av nettsamfunn og oversending av skriftleg eller anna fysisk materiale samanlikna med tala frå 2012.

Figur 1: Hjelpemidlar i internasjonale prosjekt

Desse resultatane indikerer at sjølv om digital teknologi kan vere eit effektivt hjelpemiddel både i planlegging og gjennomføring av internasjonale samarbeidsprosjekt, så er direkte kontakt framleis viktig. Førebuande reiser har vore mykje nytta, og skulane har fått midlar gjennom Leonardo da Vinci-programmet til slike reiser. Opplæringsavdelinga gir òg midlar frå internasjonaliseringsbudsjettet til førebuing av internasjonale prosjekt. I det nye Erasmus+ -programmet er det ikkje lenger mogleg å søkje om midlar til førebuing. Dette kan gjere at skulane i større grad må nytte digitale verktøy som til dømes Skype, e-Twinning og Adobe Connect i planlegginga.

5 Internasjonalisering «heime»

«Stortingsmelding nr. 14 (2008-2009): Internasjonalisering av utdanning» legg vekt på at elevane også skal få internasjonale impulsar utan å måtte reise utanlands. Omgrepet *internasjonalisering heime* vert her

² Dette spørsmålet var ikkje med i kartlegginga frå 2010 og kan dermed ikkje samanliknast

introdusert og inneber at skulane trekkjer internasjonale perspektiv inn i lokalt læreplanarbeid og i undervisninga. Kunnskap om globale forhold, politikk, språk og kultur skal gi elevane ein internasjonal kompetanse som vil gjere dei i stand til å fungere i eit kulturelt mangfald og i internasjonal samhandling. Skulane er generelt flinke til å trekkje den internasjonale dimensjonen inn i skulekvardagen og å bruke den internasjonale kompetansen som fins på skulane og i nærmiljøet sjølv om forståinga av omgrepet er lite kjent. Fortsatt er internasjonalisering det same som utanlandsturar for dei fleste. I denne samanhengen inneheld kartlegginga eit spørsmål om korleis skulane forstår og implementerer *internasjonalisering heime* ved eigen skule.

På spørsmål om skulane har hatt aktivitetar som dei definerer som internasjonalisering heime, svarar 52% av skulane «ja», 17% «nei», medan 9% ikkje var sikre. Det viser ein auke frå 21 til 23 skular frå 2012 som har hatt internasjonalisering heime. Det er i tillegg ein nedgang i talet på skular som ikkje er sikre på om dei har hatt slike aktivitetar. Dette kan tyde på at skulane no er meir bevisste på kva internasjonalisering heime er og at omgrepet er meir innarbeidd.

Aktivitetane viser eit stort mangfald, og tilbakemeldingane kan delast inn i fem grupper:

- **Fagundervisning og kompetansemål** – her trekkjer skulane prosjekta dei arbeider med inn i fagundervisninga. Samfunnsforhold, kulturforståing og språkkurs er nokre av tema som er nemnd. Ein skule svarer òg at dei brukar ressursane og kompetansen til eigne elevar (til dømes kan elevar frå fleirkulturell/minoritetsbakgrunn vere med som «hjelpelærarar»).
- **Knytt til internasjonale prosjekt** som skulen deltek i. Skulane melder om at store deler eller heile skulen, og ikkje berre dei som reiser utanlands, tar del i prosjekta gjennom både førebuing og oppfølging. Ein skule seier at «Å planleggja og gjennomføre aktivitetar i samband med Comenius-prosjekt er heimearbeid som famnar fleire enn berre dei som vert med på reisene». Fleire av skulane svarar at dei som deltek på reiser gjennom diverse prosjekt, må vidareformidle eller halde presentasjonar for resten av skulen. Ein skule melder at dei deltek på lokale arrangement som har fokus på kultur og tradisjon i det landet dei har samarbeidsprosjekt med.
- **Internasjonalt nærvær på skulen** – det er språkassistentar, utvekslingselevar som er ved skulen eit heilt år, eller utanlandske elevar eller lærarar som er ved skulen i ein kortare periode. Fleire skular melder om at dei har besøk av både utanlandske elevar og lærarar i samband med planlegging av internasjonale prosjekt. Ein skule seier og at det å vere vertskap for 42 elevar/lærarar frå 8 land i ei heil veke merkast på skulen, dei fleste på skulen er involverte og nyttar høve til eit europeisk perspektiv på det faglege arbeidet før, under og etter vertsrolla.
- **Internasjonale «dagar»** - som til dømes Operasjon Dagsverk (eller temadagar knytt til andre solidaritetsaksjonar og innsamlingsaksjonar), miljødag og «Internasjonal dag». Nokre skular har markert den internasjonale språkdagen, FN-dagen, og kinesisk nyttår.
- **Andre enkeltstående aktivitetar** – skulane melder og om andre typar arrangement som til dømes europeisk konferanse, show og fagdagar med internasjonale tema. Ein skule seier at dei har hatt praksisarbeid med FN-sambandet, og ein annan skule seier dei har eit tverrfagleg samarbeid mellom studiespesialiserande og innføringsklassane på skulen.

6 Planlagde aktivitetar for 2014

Når det gjeld aktivitetar som er planlagde for 2014, planlegg skulane først og fremst kortare elevturar og utsending av elevar gjennom Leonardo da Vinci-programmet. Over halvparten av skulane (51%) planlegg denne type aktivitet for 2014. Samanlikna med tala frå kartlegginga i 2012 er det ein liten nedgang i talet på skular som planlegg å ta imot elevar gjennom Leonardo-programmet og som planlegg å ta del i Comenius-prosjekt. Dette kan ha samanheng med at desse programma no vert avslutta og erstatta av det nye EU-programmet Erasmus+. Det er derfor gledeleg å sjå at 44% av skulane planlegg å søkje midlar gjennom

Erasmus+ i 2014. Det er og positivt at fleire skular planlegg deltaking i Nordplus-programmet. I kategorien «andre aktivitetar» nemner skulane aktivitetar som opplegg for nettbasert fellesundervisning, «Felles framtid», tilrettelegging av IB-utveksling og anna utveksling som ikkje kjem innunder EU-programma.

Tabell 3: Planlagde aktivitetar for 2014

	2014
Elevtur - opptil 4 veker	51 %
Leonardo da Vinci - sende ut elevar	51 %
Deltaking i ulike Comenius-prosjekt	44 %
Erasmus+: søke midlar	44 %
Leonardo da Vinci - ta i mot elevar	29 %
Erasmus+: sende ut elevar/lærarar (haust 2014)	27 %
Lærarutveksling - sende ut lærarar	27 %
Andre aktivitetar	24 %
Utveksling av elevar til ein annan skule - minst 4 veker	17 %
Deltaking i Nordplus-prosjekt	15 %
Lærarutveksling - ta i mot utanlandske lærarar	12 %
Ta i mot elevar frå ein annan skule - minst 4 veker	7 %

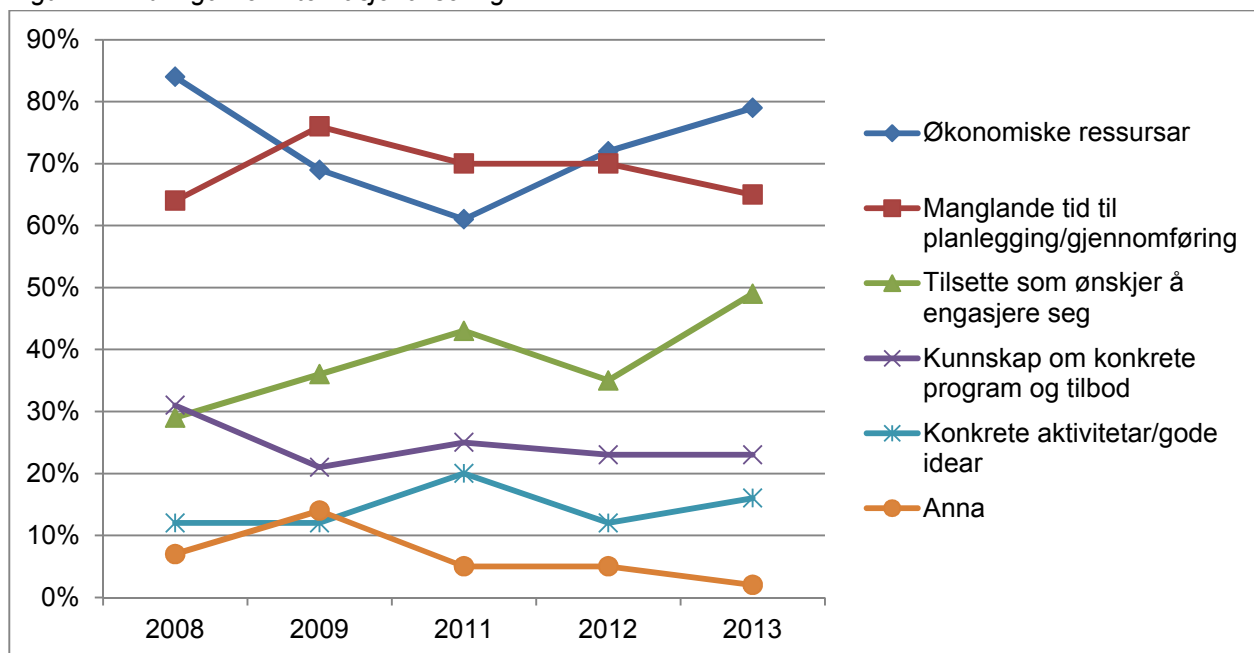
Dette er planlagde aktivitetar, og mykje kan endre seg i løpet av skuleåret, men om vi samanliknar tala med dei faktiske tala for 2013, er skulane relativt realistiske når dei legg fram planane sine.

Frå 2008 har det vore ei tydeleg dreining frå enkeltståande reiser med turistpreg til relevante prosjektsamarbeid under EU-program som Comenius og Leonardo da Vinci. Den auka innsatsen på området internasjonalisering, både nasjonalt og lokalt, og utfordringane med gratisprinsippet opp mot reiseverksemd har gjort at skulane meir og meir deltek i internasjonale samarbeidsprosjekt. Dei internasjonale aktivitetane vert såleis ein del av skulekvardagen og vert sett i samanheng med kvalitet i utdanninga.

7 Hindringar for internasjonalisering

Skulane ser tid og pengar heller enn kunnskap som dei største hindringane for internasjonaliseringsarbeidet. Figuren under viser at økonomiske ressursar er eit aukande hinder for internasjonaliseringsarbeidet. Resultata viser vidare at det er ein markant auke i skular som meiner mangel på tilsette som ønskjer å engasjere seg, er eit hinder for arbeidet.

Figur 2: Hindringer for internasjonalisering

8 Tilrettelegging for internasjonalisering

På spørsmål om kva skulane sjølv meiner kunne forbetre moglegheitene for internasjonalisering ved eigen skule, er det dei same problemstillingane kring «tid og pengar» som dominerer.

Tilbakemeldingane kan summerast som følgjer:

- **Økonomiske ressursar:** Sjølv om mange av skulane får økonomiske midlar gjennom EU-programma og Opplæringsavdelinga sitt internasjonaliseringsbudsjett til å gjennomføre internasjonale aktivitetar, seier skulane at desse midlane ikkje dekkjer inn alt arbeidet med aktivitetane. Skulane ønskjer økonomiske ressursar til å kunne planlegge og leggje til rette for framtidige aktivitetar. Eit forslag som går igjen er ressursar til ein internasjonal koordinator.
- **Tidsressursar:** Det er stor semje om at det internasjonale arbeidet tærer på nokre få eldsjeler blant lærarane. Derfor er det mange som tar til orde for å øymerke tidsressursar til internasjonalt arbeid (10-20%). Nokre skular nemner at det er for mykje papirarbeid og ikkje nok tid sett av til oppfølging og rapportering. Mange meiner internasjonalisering er eit positivt tiltak, men at det kjem på toppen av alt anna dei skal gjere, og terskelen for å engasjera seg vert veldig høg.
- **Kunnskap/informasjon:** Nokre skular svarar at dei vil ha informasjon om kva for moglegheiter og tilbod som finst, og at det burde vore lettare å finne informasjon hjå fylkeskommunen sine ulike arenaer. Andre nemner at dei ønskjer meir hjelp til å skrive søknader som gir midlar til internasjonaliseringsarbeidet.
- **Samarbeid:** Et par skular ønskjer at skulane slår seg saman om internasjonaliseringsarbeidet og på den måten kan dele på ressursar til ein internasjonaliseringskoordinator, medan ein annan skule ønskjer at det skal vere ei gruppe på skulen som arbeider med dette og ikkje berre ein person. Ein skule nemner språkbarrierar med samarbeidspartnare som eit hinder for internasjonaliseringsarbeidet.
- **Anna:** Fleire skular peikar på at internasjonaliseringsarbeidet krev eldsjeler, og at det dermed er nødvendig å prøve å motivere andre lærarar og leiinga i arbeidet. Ein skule seier at dei ønskjer å gi tilbod til alle elevane i ei undervisningsgruppe og ikkje berre nokre utvalde.

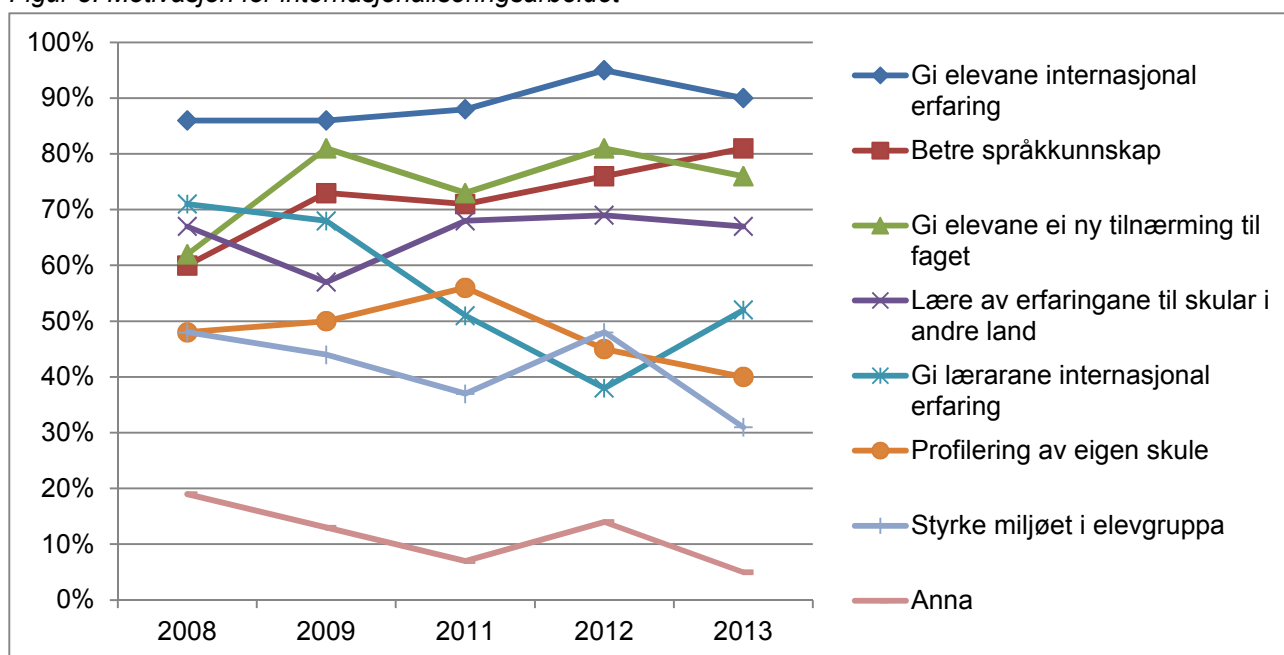
9 Motivasjonen bak og effektar av internasjonalisering

9.1 Motivasjonen for internasjonalisering

Det er ein kombinasjon av forklaringar bak skulane sitt internasjonale engasjement. På spørsmålet om kva som er hovudmotivasjonen bak internasjonaliseringstiltaka på skulane er dei tre viktigaste grunnane; å gi elevane internasjonal erfaring (90%), betre språkkunnskapen (81%) og gi elevane ei ny tilnærming til faget (76%). Motivasjonsfaktoren om å betre språkkunnskapen har auka jamt dei siste tre åra og er no ein større motivasjonsfaktor enn å gi elevane ei ny tilnærming i faget. Den viktigaste motivasjonen er dermed utbyttet til elevane.

Når det gjeld tilbakemeldingane i kategorien «Anna», er det «gulrot til elevar med lite fråvær», auka kulturforståing og jobbqualifisering som vert nemnt.

Figur 3: Motivasjon for internasjonaliseringsarbeidet

9.2 Effektane av internasjonalisering

Når det gjeld effektane av internasjonaliseringstiltaka, var det lagt opp som eit ope spørsmål der skulane kunne svare fritt. Tilbakemeldingane kan grovt sett delast i to kategoriar: dei positive effektane for einskilde deltakarar (både elevar og lærarar) og dei positive effektane for skulen, undervisninga og miljøet.

Internasjonaliseringsarbeidet har først og fremst ein motiverande effekt på elevane. Lærarar opplever at elevane får ny motivasjon for faget og har mindre fråvær. Utvida kulturperspektiv, forståing og auka evne til refleksjon er og nemnt fleire gonger av skulane. Vidare seier fleirtalet av skulane at utanlandsopphalda gir auka fag- og språkkunnskap samt personleg vekst. Lærarar melder om at elevane opplever ei kjensle av meistring som igjen gjer elevane meir modne og tryggare på seg sjølv.

Lærarane vert også meir motiverte og engasjerte av det internasjonale arbeidet. Skulane melder om at fleire lærarar deltek i arbeidet, og ein ser ein auke i tverrfaglege samarbeid på skulen. Gjennom deltaking i

internasjonale prosjekt vert det internasjonale perspektivet meir synleg i skulekvardagen, og fleire tilsette tek imot fagpedagogiske impulsar utanfrå.

Dei positive effektane for skulen vert understreka av mange. Dette kan vere i form av betre samhald og ei kjensle av eit styrka og meir positivt fellesskap. Fleire skular trekkjer fram at internasjonaliseringsarbeidet har ein effekt på omdømet og rekrutteringa til skulen. Det er òg fleire skular som melder at det i tillegg aukar rekrutteringa til språkfaga.

To skular nemner at dei har fått betre samarbeid til heim og føresette gjennom internasjonaliseringsarbeidet, og at føresette rapporterer om positiv utvikling hos sine ungdommar.

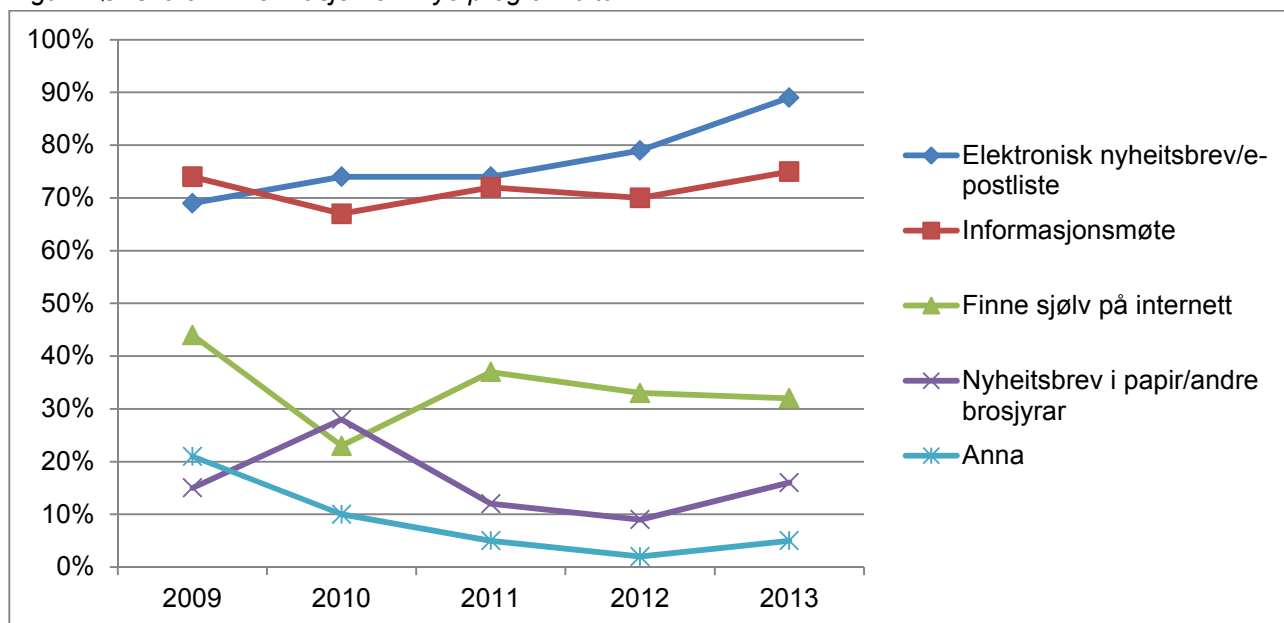
10 Informasjon og oppfølging

10.1 Informasjon

På spørsmål om skulane får tilstrekkeleg informasjon om tilboda som finst i høve til internasjonale aktivitetar, svarar 33 skular (75%) «ja», 6 skular (14%) «nei» og 5 skular (11%) «veit ikkje». Det er ein markant auke i skular som svarar «ja» på dette spørsmålet samanlikna med resultatata frå 2011 og 2012, med høvesvis 39% og 52%. Det forsterkar funna som viser at det er andre faktorar enn kunnskap som er til hinder for internasjonaliseringsarbeidet.

Når det gjeld i kva form skulane ønskjer å få informasjon, er det framleis ein kombinasjon av det digitale og det personlege. Det er ein jamn auke i talet på skular som ønskjer både elektroniske nyheitsbrev/e-post (89%) og informasjonsmøte (75%). I kategorien «Anna» finn ein ønskje om kontaktseminar, konferansar, kurs og seminar. Alle resultatata finst i Figur 4 nedanfor.

Figur 4: Ønske om informasjon om nye program/tiltak

10.2 Oppfølging

36% av skulane meiner at dei har behov for meir oppfølging frå administrasjonen i fylkeskommunen. Like mange, 36%, seier dei ikkje har behov for meir oppfølging, medan 27% er usikre. Desse resultatata er annleis enn tala vi har sett i tidlegare kartleggingar. I 2012 var det 41% som ville ha meir oppfølging, 20% som ikkje hadde behov for meir oppfølging og 39% som var usikre. Resultatata viser ein auke av skular som meiner dei får tilstrekkeleg med informasjon og ein nedgang av skular som ønskjer meir informasjon eller er usikre.

Dei 16 skulane som melde at dei har behov før meir oppfølging fekk høve til å utdjupe dette i eit siste fritekstspørsmål. Tilbakemeldingane kan grupperast som følgjer:

- **Informasjon:** Informasjonsmøte om programma for, og på, den aktuelle skulen, hjelp til å finne fram i tilboda som finst, informasjon om aktivitetar og opplæring i e-Twinning
- **Hjelp til det praktiske arbeidet:** Hjelp til søknadsskriving, ønske om ein fast kontaktperson, oppfølging og støtte til gjennomføring av prosjekt
- **Kontaktnettverk:** Nettverk for å finne nye kontaktar og samarbeidspartnarar, hjelp til å finne praksisplassar for elevar som kjem til Norge
- **Erfaringsutveksling:** Samlingar for skular med dei same programfag der dei kan utveksle erfaringar